

PROP DE VOSALTRES

Jornada Mundial del Malalt

El dia 11 de febrer se celebra en tota l'Església la Jornada Mundial del Malalt, que va ser instituïda fa 25 anys pel papa sant Joan Pau II. Per a facilitar la participació dels malalts i dels seus familiars, l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes ha preparat la celebració eucarística, que tindrà lloc el diumenge 12 de febrer a la catedral de la diòcesi.

Aquesta jornada, com ens ha recordat el papa Francesc en el missatge que ha dirigit a l'Església, constitueix una ocasió per prestar especial atenció a la situació dels malalts i de tots els qui pateixen. És també una crida dirigida a tots els qui estan a prop d'ells i els acompanyen en la malaltia, bé per raons de treball (agents sanitaris), per relació familiar o pel servei desinteressat del voluntariat. Una crida perquè donen gràcies al Senyor per la vocació que han rebut d'acompanyar els germans malalts. Estic convençut de que, si es viu la relació amb ells des de la proximitat i la solidaritat en el dolor, es rep molt més del que es dona. Personalment

m'he sentit moltes vegades evangelitzat pels malalts, quan he vist que la infermetat no els havia llevat l'alegria, la pau i la fe en el Senyor, i quan he escoltat autèntics testimonis de fe.

M'agradaria que aquesta celebració fóra una ocasió perquè en les nostres parròquies revisem tots, començant pels sacerdots, com estem acompanyant els qui passen per la prova del dolor. Moltes vegades, portats per una mentalitat utilitarista, fàcilment podem

caure en la temptació de pensar que és un aspecte secundari en la pastoral de l'Església, quan no és així. Si ens guiem per l'exemple del Senyor, descobrim l'important que va ser per a Ell la relació amb els malalts durant tota la seua vida pública. Sembrar esperança en el cor dels qui pateixen és el signe més clar del Regne de Déu. El criteri que ha de guiar les nostres prioritats pastorals és estar més a prop dels qui més pateixen.

A més, no hem de menystindre l'eficàcia evangelitzadora d'aquesta dimensió de la vida pastoral de l'Església: la visita i l'acompanyament als malalts possibilita la trobada i la relació pastoral amb les seues famílies, desperta sentiments d'agraïment i obre les portes a l'Evangelí. En trobades amb malalts i ancians en les visites pastorals als nostres pobles i parròquies, molts d'ells han recordat amb gratitud les visites dels bisbes anteriors als seus pares i han manifestat la seua alegria per rebre també ells la visita del Bisbe. La possibilitat de rebre al Senyor és viscuda com un regal i un moment de gràcia.

En aquesta jornada dirigim una mirada de fe i amor a la Mare de Déu, Salut dels malalts i Consoladora dels afligits. Que Ella ens ajude a tots a ser instruments de la Salvació i del consol que Déu vol vessar sobre els nostres germans malalts.

Amb la meua benedicció i afecte.

† **Enrique Benavent Vidal**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Quin plor tan amarg!

Durant les festes de Nadal vam recordar els Sants Innocents. La lectura del passatge de Mateu, concís i impactant, fa saltar les llàgrimes. L'art cristià ha plasmat de mil maneres l'escena bàrbara d'uns botxins en acció agredint amb espases les mares desesperades que defensen impotents els seus fills. L'Evangelí expressa l'horror i l'angoixa d'aquell moment amb una elegia punyent de l'Antic Testament: «Quins crits... quin plor tan amarg! És Raquel, que plora els seus fills i no vol que la consolín, perquè ja no hi són.»

La comunitat cristiana ha donat un pas més i ha subratllat el misteri. Aquests infants, víctimes de l'abús del poder, moriren en nom de Jesús, Ell

que més tard morirà també com a innocent per tots els homes; sense saber-ho van confessar el Senyor no amb la boca sinó amb la vida.

Vull recordar aquest passatge perquè ens permet d'eixamplar la mirada a tots els racons foscos del nostre món i de la nostra història humana, i omplir-los de llum. Tantes i tantes injustícies, abusos dels poderosos, que han mort i eliminat víctimes innocents i indefenses, especialment els infants! Aquesta és la llum: sense saber-ho, totes aquestes víctimes innocents d'arreu del món estan a la fila dels seguidors de Jesús, que han rentat les seves vides en la sang de l'Anyell, innocent i immaculat.

L'endemà va tornar a sortir el sol i Herodes va seguir amb el seu poder absolut i arbitrari. I els poderosos del món segueixen amb el seu poder sense ombra disposant de la vida dels altres. Però no és aquesta l'autèntica veritat. La veritat de Déu anunciada als homes és la resurrecció de la Víctima Immaculada, i amb Ell de totes les víctimes innocents de la història. És la Paraula de Déu que traspasa la nostra lògica humana i anuncia qui és veritablement el Vencedor. És aquesta Paraula de la Veritat la que treballa en el cor dels homes. Qui l'escolta troba la llum i la salvació.

Gaspar Mora
Professor emèrit de la FTC

PALABRAS DE VIDA

Jornada Mundial del Enfermo

El día 11 de febrero se celebra en toda la Iglesia la Jornada Mundial del Enfermo, que fue instituida hace 25 años por el papa san Juan Pablo II. Para facilitar la participación de los enfermos y sus familiares, la Hospitalidad de la Virgen de Lourdes ha preparado la celebración eucarística, que tendrá lugar el domingo 12 de febrero en la catedral de la diócesis.

Esta jornada, como nos ha recordado el papa Francisco en el mensaje que ha dirigido a la Iglesia, constituye una ocasión para prestar especial atención a la situación de los enfermos y de todos los que sufren. Es también una llamada dirigida a todos los que están cerca de ellos y les acompañan en la enfermedad, bien por razones de trabajo (agentes sanitarios), por relación familiar o por el servicio desinteresado del voluntariado. Una llamada para que den gracias al Señor por la vocación que han recibido de acompañar a los hermanos enfermos. Estoy convencido de que, si se vive la relación con ellos desde la cercanía y la solidaridad en el dolor, se recibe mucho más de lo que se da. Personalmente me he sentido muchas veces evangelizado por los enfermos, cuando he visto que la enfermedad no les había quitado la alegría, la paz y la fe en el Señor y cuando he escuchado auténticos testimonios de fe.

Me gustaría que esta celebración fuera una ocasión para que en nuestras parroquias revisemos todos, comenzando por los sacerdotes, cómo estamos acompañando a quienes pasan por la prueba del dolor. Muchas veces, llevados por una mentalidad utilitarista, fácilmente podemos caer en la tentación de pensar que es un aspecto secundario en la pastoral de la Iglesia, cuando no es así. Si nos guiamos por el ejemplo del Señor, descubrimos lo importante que fue para Él la relación con los enfermos durante toda su vida pública. Sembrar esperanza en el corazón de los que sufren es el signo más claro del Reino de Dios. El criterio que debe guiar nuestras prioridades pastorales es estar más cerca de quienes más sufren.

Además, no debemos minusvalorar la eficacia evangelizadora de esta dimensión de la vida pastoral de la Iglesia: la visita y el acompañamiento a los enfermos posibilita el encuentro y la relación pastoral con sus familias, despierta sentimientos de agradecimiento y abre las puertas al Evangelio. En encuentros con enfermos y ancianos en las visitas pastorales a nuestros pueblos y parroquias, muchos de ellos han recordado con gratitud las visitas de los obispos anteriores a sus padres y han manifestado su alegría por recibir también ellos la visita del Obispo. La posibilidad de recibir al Señor es vivida como un regalo y un momento de gracia.

En esta jornada dirigimos una mirada de fe y amor a la Virgen María, Salud de los enfermos y Consoladora de los afligidos. Que Ella nos ayude a todos a ser instrumentos de la Salvación y del consuelo que Dios quiere derramar sobre nuestros hermanos enfermos.

Con mi bendición y afecto.

† Enrique Benavent Vidal
Obispo de Tortosa

Trobadada sacerdotal de formació

El dilluns 16 de gener hem tingut la trobada de formació dels sacerdots de la diòcesi de Tortosa, a la Casa d'Espiritualitat de les Teresianes. És una de les trobades programades durant el curs, que vénen a ser una trobada per mes.

Hem tractat sobre la *Litúrgia de les Hores*, i ha vingut a impartir aquestes dues hores de formació el monjo de Montserrat dom Ignasi Fossas i ens ha invitat a viure la pregària de l'Església, en què ha recalcat que aquesta oració no solament és per als monjos i els sacerdots, sinó també per als fidels cristians. En part, ha vingut a causa de la nova edició que s'ha fet de la *Litúrgia de*

les Hores en català, on queda actualitzada l'edició antiga i a més es tradueixen els himnes.

S'han basat les conferències sobre la Constitució Apostòlica *Laudis Canticum* de Pau VI i sobre l'ordenació general de la *Litúrgia de les Hores*, que es va reformar fa uns anys. Dom Ignasi, ens ha convidat a viure com a sacerdots aquest gran cúmul d'oració i de doctrina que ens ofereix l'Esglé-

sia, i que es va estar treballant durant uns set anys després del Concili Vaticà II; ací trobem també punts de meditació; la Litúrgia proposa una gran riquesa de textos, salms, lectures bíbliques, comentaris, i sobretot és l'oració de l'Església; tots els cristians preguem amb el salms, interpretats sota el misteri pasqual de Jesús.

Mn. Antoni Bordàs

31a Representació del Pessebre Vivent de Jesús

Sant Francesc d'Assís, patró de la parròquia, i Sant Enric d'Ossó, fundador de les Germanes Teresianes, dos homes separats en el temps, però units en la missió. De la unió de tots dos —Francesc, primer pessebrista i Enric, catequista i patró dels catequistes—, va néixer l'any 1989 el *Pessebre Vivent de Jesús*, autèntica catequesi popular nadalenca.

Fou d'aquesta manera: La Gna. Carmen Gaya havia anat a veure els *Pastorets* d'Ulldecona, i, mentre anava a la presentació, no parava de pensar que els jardins i la finca de la Residència Teresiana ben bé podria ser un lloc adient per a una activitat nadalenca. Ho va dir a Mn. Vicent Mestre, rector de la parròquia, i així va néixer el *Pessebre Vivent de Jesús*.

Cada any hi ha novetats, el missatge que volem transmetre s'ho

mereix i no podem decebre la fidelitat del públic assistent. Aquest any hem volgut anar més enllà, als orígens del Pessebre: era la nit de Nadal de 1223. Per sendes properes al Grèggio avançava un desconegut seguici... Eren grups

d'ermitans, d'hortolans de la vall, de comerciants, pastors i artesans... Els havia convocat un fraire. Se'l coneixia amb el nom de «Poverello». Li havia dit al seu amic Joan Velilla: «M'agradaria que celebréssim junts la festa del naixement de Jesús amb un pessebre vivent, en una autèntica cova, amb animals de debò, on es pugui palpar la tendresa de Déu». Aquesta va ser la primera escena del nostre Pessebre d'enguany.

Set escenaris, vint i tantes escenes, unes bíbliques, altres del costumari català i tortosí i antics oficis, un centenar d'actors parlant, cantant, ballant... van fer realitat un any més, els dies 25 i 26 de desembre de 2016 i l'1 i 6 de gener de 2017, la representació, a l'aire lliure, del Naixement de Jesús, la més tendra de les nostres tradicions.

Mn. Paco Vives

TWITTER DEL PAPA FRANCESC

@Pontifex: «Espero que creixin entre els nostres països i llurs pobles les ocasions per treballar junts i construir una pau autèntica» (10 de gener de 2017).

@Pontifex: «Cadascú pot contribuir a una cultura de la misericòrdia, on ningú no mira l'altre amb indiferència» (11 de gener de 2017).

@Pontifex: «Els migrants menors d'edat, especialment els que estan sols, es troben desprotegits. Ajudem-los, fem-los en càrrec» (12 de gener de 2017).

@Pontifex: «Els infants obligats a fugir, sobretot si estan sols, són més indefensos i vulnerables. Preguem per ells i ajudem-los» (13 de gener de 2017).

Missa solemne de l'obertura de l'Any Jubilar Marià

El diumenge 15 de gener, a les 12 h, tingué lloc a la Catedral de Tortosa, la Missa solemne d'obertura de l'Any Jubilar amb motiu del 4t centenari de la fundació de la Reial Arxiconfraria de Ntra. Sra. de la Cinta. La celebració fou presidida pel Sr. Bisbe, Mons. Enrique Benavent, i concelebrada pel cabildo i preveres de la ciutat. Hi eren presents l'alcalde de Tortosa i regidors, el director general d'Afers Religiosos de la Generalitat, autoritats civils i militars, l'Arxiconfraria de la Mare de Déu de la Cinta i Cort d'Honor i un gran nombre de fidels que omplien la nau central de la catedral. Els cants foren a càrrec del Cor de Cambra Tyrichae.

Un membre de l'Arxiconfraria va fer la 1a lectura. La 2a lectura va fer-la un membre de la Cort d'Honor. El Sr. Bisbe en l'homilia ens digué que la fundació de l'Arxiconfraria és un signe de la nostra fe, configurada al llarg dels segles. És molt important que cada generació sàpiga reconèixer el que ha rebut dels seus avantpassats i la ce-

lebració d'aquest 4t centenari és un signe de reconciliació en la nostra història i el nostre passat. No solament celebrem una commemoració, sinó quelcom que afecta el nostre present, sabent acollir els valors que ens ha transmès aquest patrimoni. La Cinta és un regal d'amor.

Dos confreres van fer les pregàries i durant la col·lecta i les ofrenes, també a càrrec d'alguns membres de l'Arxiconfraria, el cor interpretà *La vostra Cinta Sagrada*. El cant de comunió fou *Les benaurances* i en el moment de l'acció de gràcies el cor cantà *Ubi caritas*. Abans de la benedicció final, el Sr. Vicari general ens comunicà que amb motiu de l'Any Jubilar s'ha preparat una credencial que es lliurarà al llarg de l'any a tots els fidels que ho sol·liciten. En aquell moment li fou lliurada al Sr. Bisbe.

Després d'impartir el nostre bisbe Enrique la solemne benedicció amb indulgència plenària, el diaca Gerard Reverté digué: «Germans i germanes, en el nom del Senyor, aneu-vos-en en pau». Acabà

Ordenació sacerdotal

Amb molt de goig la nostra diòcesi viurà el proper diumenge, dia 19 de febrer, l'ordenació sacerdotal de **Mn. Gerard Reverté**. Serà a la Catedral de Tortosa, a les 17.30 h.

Tots ens unim en la pregària pel nou prevere i pels que han de venir.

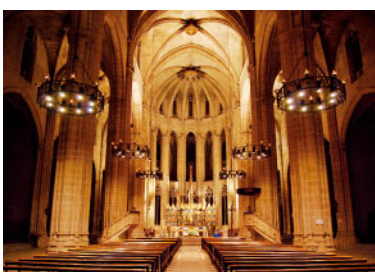
la celebració amb l'himne de la Cinta, lletra de Joan Moreira i música de Mn. Josep M. Peris, mentre vam passar tots a venerar la sagrada relíquia.

Maria Joana Querol

AGENDA

- **Dies 16 i 17**, Rossell, Visita Pastoral.
- **Diumenge 19**, Rossell, a les 12.15 hores, Missa Estacional. / Catedral, a les 17.30 h, ordenació sacerdotal de Mn. Gerard Reverté.

Catedral de Santa Maria (Tortosa)

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

13. ■ Dilluns (lit. hores: 2a setm.) [Gn 4,1-15.25 / Sl 49 / Mc 8,11-13]. Sant Benigne, prev. i mr. (s. III); sant Gregori II, papa (romà, 715-731); santa Maura, mr.; sant Gimer, bisbe; beat Jordà de Saxònia, prev. dominicà; beata Cristina d'Spoletto, verge agustina.

14. □ Dimarts [Fets 13,46-49 / Sl 116 / Lc 10,1-9]. Sant Ciril, monjo, i sant Metodi, bisbe, germans grecs (IX), evangelitzadors dels eslaus, copatrons d'Europa; sant Valentí, prev. romà i mr. (s. III).

15. ■ Dimecres [Gn 8,6-13.20-22 / Sl 115 / Mc 8,22-26]. Sant

Faustí i sant Jovita, germans mrs.; santa Geòrgia, vg.; sant Claudi de la Colombière (†1682), prev. jesuïta; sant Joan Baptista de la Concepció, prev. trinitari.

16. ■ Dijous [Gn 9,1-13 / Sl 101 / Mc 8,27-33]. St. Onèsim, bisbe; sta. Juliana, vg. i mr.; sant Honest; beat Joan de Sant Domènec, mr.; beat Simó de Càscia, prev. agustinià.

17. ■ Divendres [Gn 11,1-9 / Sl 32 / Mc 8,34-9,1]. Sant Aleix de Falconieri (†1310) i els altres sis florentins fund. Servents de Maria o servites (1304, OSM); sant Ròmul, mr. (302); sant Silví, bisbe.

18. ■ Dissabte [He 11,1-7 / Sl 144 / Mc 9,2-13]. Sant Simeó, bisbe de Jerusalem, parent de Jesús; sant Eladi (†632), bisbe de Toledo; beat Joan de Fièssole (fra Angèlic), prev. dominicà, pintor; santa Bernadeta Soubirous (†1879), vg., vident de Lourdes.

19. ■ Diumenge vinent, VII de durant l'any (lit. hores: 3a setm.) [Lv 19,1-2.17-18 / Sl 102 / 1C 3, 16-23 / Mt 5,38-48]. Sant Gabí, prevere i màrtir (296); sant Conrad de Piacenza, ermità; beat Àlvar de Còrdova, prevere dominicà; sant Jordi, monjo.

Diumenge VI de durant l'any

COMENTARI

«Vinc a completar la Llei i els Profetes»

L' autor del *llibre de Jesús, fill de Sira*, un dels més llargs de la Bíblia, es dedicà a l'estudi de la *Llei, els Profetes i els Escriuts*; i fundà una Escola de la Saviesa a Jerusalem (s. II aC).

Als cp. 15-16 parla de responsabilitat: *Ets tu qui has de decidir si et mantindràs fidel.*

Imitant així Moisès que havia dit en forma de testament: *Et proposo d'escollir entre la vida i la mort, entre la felicitat i la desgràcia (Dt 30,15s).*

Siràcida diu: *L'home té al davant la vida i la mort: li donaran allò que voldrà.*

Menyspreada abans la falsa saviesa de l'autosuficient, ara Pau lloa la *saviesa superior* d'alguns, que no és conquesta humana sinó gràcia rebuda: *inclosa en el pla de Déu, amagada fins ara i que a nosaltres Déu ens l'ha revelada per obra de l'Esperit.*

De la saviesa divina rebuda per gràcia sí en parlem entre els perfectes, que són els cristians adults amb coneixement profund del pla de Déu revelat per Jesucrist en l'Església.

La secció 5,17-37 és exclusiva de Mt.

Els primers destinataris de Mt són una Comunitat, amb la majoria provinent dels judaïsmes, amb qui ara està trencant.

Se senten marcats per la Llei de Déu i hereus de les seves Promeses, però són perseguits per les autoritats jueves i viuen el misatge de Crist com a novetat.

Per això Jesús diu: *No penseu que vinc a desautoritzar els llibres de la Llei i dels Profetes. Vinc a completar-los.*

Clau bàsica per a la bona lectura cristiana de l'A.T. és la llei de la pedagogia gradual i progressiva. Perquè *en diverses ocasions i de moltes maneres, Déu antigament havia parlat als pares per boca dels Profetes; ara en aquests dies que són els darrers ens ha parlat en la persona del Fill (He 1,1).*

▶ Lectura del llibre de Jesús Fill de Sira (Sir 15,15-20)

Si tu vols, guardaràs els manaments; ets tu qui has de decidir si et mantindràs fidel. Tens al davant foc i aigua: pren el que tu vulguis. L'home té al davant la vida i la mort: li donaran allò que voldrà. La saviesa del Senyor és gran; el Senyor és molt poderós i tot ho veu. Els ulls de Déu veuen el que ell ha creat; ell coneix tot el que fa cadascú. No mana a ningú que faci el mal ni autoritza ningú a pecar.

▶ Salm responsorial (118)

R. *Feliços els qui segueixen la llei del Senyor.*

Feliços els homes de conducta irreprovable, / que segueixen la llei del Senyor. / Feliços els homes que guarden el seu pacte / i busquen el Senyor amb tot el cor. R.

Heu donat els vostres preceptes / perquè siguin observats fidelment. / Tant de bo que els meus camins no es desviïn / de guardar els vostres decrets. R.

Feu aquesta gràcia al vostre servent: / que visqui pensant en la paraula que heu donat. / Obriu-me els ulls i podré contemplar / les meravelles de la vostra llei. R.

Mostreu-me el camí dels vostres decrets, / que el vull seguir fins al final. / Feu-me entendre la vostra llei, / que la vull guardar amb tot el cor. R.

▶ Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint (1Co 2,6-10)

Germans, als qui tenen una fe prou madura, sí que els ensenyem una saviesa, però una saviesa que no és del món present ni dels dirigents, que estan a punt de ser destituïts, sinó la saviesa enclosa en el pla que Déu s'ha proposat, amagada fins ara, però que abans de tots els temps Déu ja tenia decidida, perquè sigui la nostra glòria. Cap dels dirigents del món present no l'havia coneguda, perquè, si l'haguessin coneguda, mai no haurien clavat a la creu el Senyor de la glòria. Però, tal com diu l'Escriptura: «Cap ull no ha vist mai, ni cap orella no ha sentit, ni el cor de l'home somniava això que Déu té preparat per als qui l'estimen», però a nosaltres, Déu ens ho ha revelat per obra de l'Esperit, ja que l'Esperit tot ho penetra, fins al més profund de Déu.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Mateu (Mt 5,17-37)

En aquell temps, Jesús digué als seus deixebles:

«Jo us dic que si no sou més justos del que ho són els mestres de la Llei i els fariseus, no entrareu pas al Regne del cel.

»Ja sabeu que als antics els van manar: «No matis», i tothom que mati, serà reu davant el tribunal. Doncs jo us dic: El qui s'enfadi amb el seu germà, serà reu davant el tribunal.

»Ja sabeu que està manat: «No cometis adulteri.» Doncs jo us dic: Tothom que mira una dona amb mal desig, en el fons del cor ja ha comès adulteri.

»També sabeu que als antics els van manar: «No trenquis els juraments.» I també: «Compleix tot allò que has jurat en nom del Senyor.» Doncs jo et dic: No juris mai: Digueu senzillament sí quan és sí, i no quan és no. Tot allò que dieu de més, ve del Maligne.»

▶ Lectura del libro del Eclesiástico (Eclo 15,15-20)

Si quieres, guardarás los mandamientos y permanecerás fiel a su voluntad. Él te ha puesto delante fuego y agua, extiende tu mano a lo que quieras. Ante los hombres está la vida y la muerte, y a cada uno se le dará lo que prefiera. Porque grande es la sabiduría del Señor, fuerte es su poder y lo ve todo. Sus ojos miran a los que le temen, y conoce todas las obras del hombre. A nadie obligó a ser impío, y a nadie dio permiso para pecar.

▶ Salmo responsorial (118)

R. *Dichoso el que camina en la ley del Señor.*

Dichoso el que, con vida intachable, / camina en la ley del Señor; / dichoso el que, guardando sus preceptos, / lo busca de todo corazón. R.

Tú promulgas tus mandatos / para que se observen exactamente. / Ojalá esté firme mi camino, / para cumplir tus decretos. R.

Haz bien a tu siervo: viviré / y cumpliré tus palabras; / ábreme los ojos, y contemplaré / las maravillas de tu ley. R.

Muéstrame, Señor, el camino de tus decretos, / y lo seguiré puntualmente; / enséñame a cumplir tu ley / y a guardarla de todo corazón. R.

▶ Lectura de la primera carta de san Pablo a los Corintios (1Cor 2,6-10)

Hermanos: Hablamos de sabiduría entre los perfectos; pero una sabiduría que no es de este mundo ni de los príncipes de este mundo, condenados a perecer, sino que enseñamos una sabiduría divina, misteriosa, escondida, predestinada por Dios antes de los siglos para nuestra gloria. Ninguno de los príncipes de este mundo la ha conocido, pues, si la hubiesen conocido, nunca hubieran crucificado al Señor de la gloria. Sino que, como está escrito: Ni el ojo vio, ni el oído oyó, ni el hombre puede pensar lo que Dios ha preparado para los que lo aman.

Y Dios nos lo ha revelado por el Espíritu; pues el Espíritu lo sondea todo, incluso lo profundo de Dios.

▶ Lectura del santo evangelio según san Mateo (Mt 5,17-37)

En aquel tiempo, dijo Jesús: «Os digo que si vuestra justicia no es mayor que la de los escribas y fariseos, no entraréis en el reino de los cielos. Habéis oído que se dijo a los antiguos: «No matarás», y el que mate será reo de juicio. Pero yo os digo: todo el que se deja llevar de la cólera contra su hermano será procesado. Habéis oído que se dijo: «No cometerás adulterio». Pero yo os digo: todo el que mira a una mujer deseándola, ya ha cometido adulterio con ella en su corazón. También habéis oído que se dijo a los antiguos: «No jurarás en falso» y «cumplirás tus juramentos al Señor». Pero yo os digo que no juréis en absoluto: ni por el cielo, que es el trono de Dios; ni por la tierra, que es estrado de sus pies; ni por Jerusalén, que es la ciudad del Gran Rey. Ni jures por tu cabeza, pues no puedes volver blanco o negro un solo cabello. Que vuestro hablar sea sí, sí, no, no. Lo que pasa de ahí viene del Maligno.»